

VĚTRNÍK

ZPRAVODAJ č.

4

VYSOKÉ N. JIZ.

PROGRAM:

DNES - 13.10.1987 - ÚTERÝ

- 8.30 - seminář o představení
/malý sál Krakonoše/
- 13.30 - rozloučení s DS Pšov-Novosedly/malý sál Krakonoše/
- 14.30 - Větrovanka před Krakonošem
- 14.30 - vítání DS Dolní Kralovice
na MěNV
- 15.00 - vítání DS Dolní Kralovice
před Krakonošem
- 16.00 - K.Čapek - V.Hák: ČTYŘI
a
PŘÍPADY DR.MEJZLIKA
- 19.30 DS Čapek ZK ROH Dolu Z.
Nejedlý Malé Svatoňovice/
- 22.30 - setkání DS Malé Svatoňovi-
ce s patrony ve společens-
kém sále požární zbrojnice

ZÍTRA - 14.10.1987 - STŘEDA

- 8.30 - seminář o představení
/malý sál Krakonoše/
- 13.30 - rozloučení s DS Malé Sva-
toňovice/malý sál Krakono-
še
- 14.30 - Větrovanka před Krakonošem
- 14.30 - vítání DS Josefův Důl na
MěNV
- 15.00 - vítání DS Josefův Důl před
Krakonošem
- 16.00 - J.Hubač: GENERÁLKA
a
/DS Klubového zařízení
- 19.30 MNV Dolní Kralovice/
/pokračování na str.2/

Bl.č.153/87

NÁRODNÍ PŘEHLÍDKA VESNICKÝCH A ZEMĚDĚLSKÝCH DIVADELNÍCH SOUBORŮ

Po delší přestávce, kdy se venkov-
ské soubory měly možnost účastnit
přehlídek a soutěží konaných v rám-
ci kategorizace /t.j. přehlídek ka-
tegorie A nebo B - kategorie C pře-
hlídku v kraji neměla/, proběhla
v květnu v Malých Svatoňovicích kraj-
ská přehlídka venkovských divadel-
ních souborů. Ukázala se totiž sku-
tečná potřeba vzájemné konfrontace
souborů tohoto typu, který u nás
ve Východočeském kraji pracuje nemá-
lo a které v místech svého působení
vytvářejí svým způsobem základní kul-
turní kontext a plní řadu nezastupi-

DNES U VÝCHODOČECHŮ

telních funkcí.

Co přehlídka v základních obry-
sech ukázala? Dramaturgicky je tu
jasná převaha her domácí provenien-
ce - tihnybí k hrám české klasiky,
která je v řadě těchto souborů s lás-
kou a tradicí oživována, ale stejným
dilem jde o orientaci v titulech sou-
časné české dramatiky. Výběr současných
sovětských her je motivován po-
vědomím o zajímavých hodnotách v té-
to oblasti, byť konkrétní příklady
ze svatoňovické přehlídky svědčí za-
tím spíše o hledání, než o optimálně
zvolených typech.

V oblasti interpretační můžeme
konstatovat převahu tradičnějších
inscenačních postupů, ve většině pří-
padů velkou péči věnovanou výtvarné
složce, ale především - oporu v he-
reckém zázemí souborů.

Přehlídka přinesla mnoho zajíma-
/pokračování na str.2/

22.30 -- setkání DS Dolní Kralovice s patrony ve společenském sále požární zbrojnice

VZDĚLÁVÁME SE

Máme za sebou první dva semináře o zhlédnutých představeních. Kromě toho jsme mohli v sobotu absolvovat besedu o aktuálních otázkách současného sovětského divadla, která byla nesmírně zajímavá, protože přednášející PhDr. Vlasta Smoláková CSc. zná sovětské divadlo opravdu důvěrně ze svého častého pobytu přímo "u pramene".

Přínosná byla podle mého názoru i včerejší diskuse o inscenaci Krále Ubu ořečovského souboru, která nebyla pouhým monologem poroty, ale skutečně diskusí, v níž si mnozí ujasňovali svá -- ať už kladná či záporná -- stanoviska. Navíc se mohli přítomní v podání Majky Bokové seznámit blíže i s původní předlohou, jejími významnými ojedinělými realizacemi /viz Jan Grossmann r.1964 v Divadle Na zábradlí/a vůbec s tímto typem divadla. A tak, jak byla plastická a významově obsažná ořečovská inscenace, tak také v diskusi nutila hledat i obecnější významy a souvislosti /týkající se např. výchovy mládeže a její neschopnosti určité věci vnímat a pohybu v kultuře a myšlení lidí/. Rozhodně to nebyl promarněný čas.

ex

mavých impulsů a poznatků pro další divadelní práci všech zúčastněných.

K vidění byly následující inscenace: DS Karel Čapek ZK ROH Dolu Z. Nejedlý v Malých Svatoňovicích -- K. Čapek -- V. Hák: Čtyři případy dr. Mejzlika. Inscenace se opírá o zkušené herecké zázemí a vhodně typové obsazení; jejím hlavním kladem a přínosem je zcela vlastní, původní přístup, nezatežkaný jakoukoliv spekulací či epigonstvím.

DS E. Vojana ZK ROH Vigona 09 Brněnec -- A. Dudarev: Na prahu života. Přem sympatickou snahu souboru vybrat si nový, nehraný sovětský text /šlo o čs. premiéru/, i přes spolupráci člena DBM z Brna, se nepodařilo vytvořit plně přesvědčivou inscenaci.

DS OB Dolní Dobrouč -- A. a V. Mrštíkové: Maryša. Inscenace reprezentuje určitý typ tradičního vesnického divadla, který má ve svém prostředí nejen své oprávnění, ale plní i řadu společenských funkcí. Přesto se však tuto Maryšu nepodařilo naplnit dostatečným emotivním obsahem.

DS Kroužek dobrovolných divadelníků při OB v Kunčicích n. L. -- V. Venclík: Dušičky aneb Setkání v sádře. Evidentně pracovitý, sympatický soubor si utvářel práci už dramaturgickou volbou tohoto nedivadelního, dosti slabého textu.

DS J. K. Tyl SK ROH ČSD Meziměstí -- O. Daněk: Válka vypukne po přestávce. Jde o dramaturgicky i inscenačně poučený tvar, k jehož těsnějšímu kontaktu s publikem nepochybně přispěje prohloubení a významové precizování herecké práce.

DS Máj OB Tatobity -- E. Braginskij: Podnájem. Slabiny textu i nejashost žánrového zařazení se bohužel souboru nepodařilo překlenout, přestože disponuje talentovanými silami, zejména v dámské části.

Součástí přehlídky byla i inspirační inscenace z lonského ročníku soutěže, inscenace Gorinova Thyia Ullenspiegela v provedení DS TJ Sokol Nový Hrádek, jejíž hodnota je především v tom, že jde naprosto samostatnou cestou, nezávislou na proslavených vzorech.

1. místo v soutěži udělila odborná porota DS z Malých Svatoňovic, 2. místo DS z Meziměstí.

S použitím zprávy poroty zpracovala A. Exnarová

Karel Č A P E K

/1890 Malé Svatoňovice-1938 Praha/

Jedna z největších osobností české literatury meziválečného období: prozaik a dramatik, novinář a esejista, autor knih pro děti, básník a překladatel; představitel umělecké generace vzešlé ze snah předválečné moderny; spisovatel, který zasahoval a působil daleko za horizont literatury.

Čapkovy rozsáhlé, mnohotvárné a druhově různorodé dílo, vznikající v průběhu tří desetiletí a shrnuté posléze do více než padesáti svazků sebraných spisů, bylo ve svém jádru poznamenáno oběma světovými válkami: dědictvím první a znepokojivým tušením druhé. Přes tuto mnohotvárnost a rozmanitost jsou v něm zřetelně vyznačeny dvě základní linie: první, vedoucí od Božích muk /1917/ přes Trapné povídky /1921/ až k románové trilogii *Hrdubal* /1933/, *Povětroň* /1934/ a *Obyčejný život* /1934/, se upíná k vnitřnímu životu člověka jedince a jeho prostřednictvím zkoumá možnosti i hranice lidského poznání; druhá, utopická, dovoluje charakterizovat Čapka jako jednoho z nejvýznamnějších předchůdců science fiction. Nejvýznamnější z této skupiny děl je drama *RUR* /1921/, které proslavilo Čapkovy jméno po celém světě.

/citováno z publikace *Čeští spisovatelé 20. století*, vyd. ČS

Praha 1985/

Bl.č.155/87

K. Č A P E K JAK VZNIKÁ DIVADELNÍ HRA

...Nechceme podvodně předstírat, že divadlu rozumíme; faktum je, že divadlu nerozumí nikdo, ani lidé zestárlí na prknech, ani nejstarší ředitelé, ba dokonce ani referenti. Panebože, kdyby dramaturg mohl vědět, bude-li mít kus úspěch. Kdyby ředitel mohl předvídat, udělá-li kasu! Kdyby herec měl předem nějaké znamení, že to vyhraje - pak, ano, pak by se divadlo dalo dělat stejně klidně a počestně jako truhlářství nebo výroba mýdla. Avšak divadlo je umění tak jako válečnictví a hazard tak jako hra v ruletě; nikdy se neví předem, jak to dopadne. Nejen o premiéře, ale i každého večera je čirým divem, že se vůbec hraje, a když už se hraje, že se dohraje až do konce; divadelní hra nevzniká uskutečňováním nějakého plánu, nýbrž ustavičným překonáváním nesčíslných a nečekaných překážek. Každá laťka v dekoraci a každý nerv v hrajícím člověku může kteréhokoliv okamžiku prasknout; obyčejně sice nepraskne, ale přes to situace je desolátní; prostě nemůže být ani jiná...

...Budiž po pravdě řečeno: herecká živnost je tvrdší než vojna; a chce-li se někdo z vás stát hercem, od čehož ho se sepjatýma rukama a pozdviženým hlasem varují na místě jeho otce i matky, nu, ale chce-li tomu nermocovat, tedy ať dříve vyzkouší svou resistenci, trpělivost, měchy, píšťaly a rejstříky, ať zkusí, jak se zapotí pod parukou a jak pod líčidlem, ať uváží, snese-li chodit nahý na nrazu nebo zabalen ve vatonech v parní lázni, dovéde-li osm hodin stát, běhat, křičet, šeptat, jíst své obědy a večeře na kus papíru, mít na nose mastix páchnoucí štěnicemi, být opékán reflektory a ofukován meluzinou z propadu, vidět asi tolik denního světla, jako havíř, zamazat se o všechno, nač sáhne, mít smůlu v kartách, nesmět půl hodiny kýchnout, nosit triko propocené dvacetí předchůdci, šestkrát shazovat šaty se své zapažené a zrovna dýmající nahoty, hrát se zánětů okostice, s angínou a třeba i dýnějovým morem a snášet ještě mnoho jiných útrap, jež podstupuje herec, který hraje; kdežto herec, který nehraje, podstupuje muka stokrát horší.

/z knihy *Jak se co dělá*/

NĚKOLIK OTÁZEK PRO...

Velkou autoritou DS K. Čapka ZK ROH Dolu Zd. Nejedlý v Malých Svatoňovicích je režisér Vladimír Hák. Vysvětlili jsme mu účel našeho rozhovoru a muž číslo jedna svatoňovického souboru ochotně odpovídal na naše otázky.

Vedle K. Čapka se v programovém bulletinu objevuje vaše jméno. Je to chyba tisku nebo záměr?

"Jde o volný výběr čtyř příběhů z Čapkových povídek z jedné a druhé kapsy, pro něž je hlavní hrdinou dr. Mejzlík. Zdramatizoval jsem je, napsal scénář a každé postavě vtisknul charakter. Po krajské předhlídce nám pomohl dramaturg Josef Lédl. Na každý pád to je jiné, než sehnat divadelní hru s obsazením. Stačí ji jen přečíst, trochu upravit a můžeme studovat."

Kolik repríz měla tato hra?

"Zatím devět. Po třech představeních doma a dvou v hornických klubech ve Rtyni a Radvanicích. Čtyři případy dr. Mejzlika jsme poprvé uvedli před 2 roky, byli s ní na okresní a krajské předhlídce a postoupili do Vysokého."

Jak dlouho jste ji nacvičovali?

"Zhruba půl roku."

O repertoáru rozhoduje kolektiv nebo vy sám?

"Všechno více méně závisí na mně. Působím jako jediný režisér, což je sice velká chyba, ale zatím to jinak nejde. Hru vybírám podle kritik, sleduji inscenace oblastních a pražských divadel, a podle možností souboru, se kterým se radím a on na mě dá."

Přístup k nastudování hry je od členu souboru pasivní nebo je proťkan aktivitou a tvůrčím duchem?

"Dobré podmínky k postavám akceptuji. Soubor se snažím usměrňovat podle známého sloganu, že režisér má vždycky pravdu. V souboru je několik vyspělých herců, které přesvědčuji, že by měli zkusit režirování."

Blíží se 100. výročí narození K. Čapka. Co chystáte k oslavě díla vám blízkého autora?

"Jubiläum K. Čapka chceme přivítat hrou, kterou jsme buď ještě neinscenovali, nebo reprízou některé ze známých her. Osobně mám chuť do Dramatizace První party. Je to scénicky velmi náročný kus. Přestože

Bl. 4.157/87

Další z nováček letošní vysocké přehlídky, DS Žlutíčan při JZD Pšov, nastudoval Tallerovu Komedii o chytrosti, která je zpracováním staro-francouzských frašek. Předloha je poměrně stručným scénářem, který předpokládá značný tvůrčí přínos inscenátorů.

V tomto směru přistoupil soubor k textu zodpovědně, s plným vědomím svých schopností - těm už konec konců byla podřízena i volba textu. Jde o záležitost myšlenkově nikterak hlubokomyslnou, ale přece jen s jistým morálním ponaučením. Žlutíčan k ní přistoupil přímočaře, a rovinu, kterou si zvolil, dokázal naplnit.

RECENZE

Nejcennějším vkladem do této inscenace je spontaneita a zaujetí pro věc, které - spolu s formou jakési stylizace lidového či sousedského divadla, pracujícího s prvky naivoty - působí natolik silně a natolik konvenuje přirozenosti a schopnostem jednotlivých aktérů, že divák dokáže odpustit i některé nejednotnosti, které se na jevišti občas objeví.

Zajímavá a svou jednoduchostí přitažlivá je i realizace hudební složky inscenace. Jednoduchý a vcelku funkční /i když ne jednoznačně bez problémů/ je i prostor a kostýmy.

V rozporu se spontaneitou celého představení se najednou ocitá přísně narežirovaná a až zbytečně podbízivá děkovačka, manipulující diváka ke skandovanému potlesku.

V celku lze ovšem považovat vstup Žlutíchanu na vysocká prkna za sympatický a úspěšný.

ex

/stálá rubrika vládce hor/

Čím začít? Je pondělí a lidu podkrkonošskému opět začal den pracovní, když o sobotě a neděli se plahočil na těch svých úhorech a chalupách. Tak jsem si řekl, že jím ten fádni život trochu zpestřím... a zapráhnul jsem do díla moci nadpřirozené. To aby se trochu smyl prach z cest a cestiček ve Vysokém, protože ač je městem, nezmohlo se na Technické služby. Že vám to nevadí... moc?

Pravda, teď už toho po Vysokém a okolí moc nenašpacírujete, ale budete-li chtít vytáhnout paty ze známé osvěžovny "Udvou stovek", tak vám poradím.

Zajděte k Ivetce.

Do múzea na výstavku kresleného humoru... a až pěkně na půdu. Budete se řehonit, jako na představení ořechovského souboru. Na obrázku od nějakého Neprakty rozlíčená manželka plísni svého mužička: Neříkej, že k malování koupelny potřebuješ modelku! A to je z uměleckého života.

Nebo o kousíček dál, jen co by verba zrzka přeskočila, si profesor dělá šoufky z kluka u tabule: Poslyšte, Marečku, jestli chcete udržet krok s ostatními, budete muset značně polevit! U mě to vyhrály postavicky pana Dlabáčka a spol. No, řekněte, přišli byste k soudku zlatistého moku ve vinném sklepe pronést: Buď zdrav, pojistný ventil života mého! Že ne...

Vřele doporučuji návštěvu, které na vás působí jako balzám. Bude vám příjemně po těle /absolvováním skoro 40 schodů/ i po duši.

Jo, ještě něco. Předevčírem jsem potkal jednoho známého z Malých Svatoňovic, který tam má co do činnosti s divadlem. Na březovou kůru jsem si poznamenal tyhle zajímavosti. Třeba to, že první hra, kterou tamní ochotníci tatíci nacvičili, se jmenovala Čech a Němec. Aby se mohla provozovat na prknách, které znamenala už tenkrát svět, se museli tři chlapi vydat pěšky do Prahy na c.k. úřady za povolením. Jo, jo, to byla tenkrát obětavost, co?

Sakryš, kam jsem dál tu druhou kůru? Aha, tady... V muzeu bratří Čapků v Malých Svatoňovicích mají jednu hodně starou fotku z představení Mimi s Olgou Scheinflugovou, mimochodem manželkou K. Čapka, na kterou se moc dobře pamatuji. Představení tenkrát zhlédl i K. Čapek.

No, a když už probíráme Čapkovu rodinu, jestlipak víte, že za tři roky budeme vzpomínat 100 let od narození Karla Čapka.

Při včerejším semináři jsem zjistil, že je Láda Lhota skutečně chodící divadelní encyklopedie. Tu dobrou paměť mu závidím. Jenom díky jí nám všem mohl říct, že viděl asi před dvaceti lety na Jiráskově Hronově zajímavou inscenaci Krále Ubu v provedení studentského souboru z Březnice. Většina publika ji tehdy odsoudila, i když v zahraničí naopak slavila velké úspěchy. To je ten pohyb v kultuře a myšlení /škoda, že nemáme videozáznam/.

Už dnes bych vás chtěl upozornit, že v pátek mezi nás zavítá zasloužilý umělec Vlastimil Harapes. Od 10.30 hodin ve velkém sále divadla Krakonoš mu budete moci dávat nejruznější otázky. Zatím můžete přemýšlet, co vás nejvíc zajímá!

Důležitá informace: krásné červené a modré návleky, které používáme, kdykoliv se pohybujeme ve Strojmetalů, šili vlastnoručně, tedy spíš vlastnostrojově Zdeněk Holan se ženou. Gumu navlékal celý MěNV. Umí!

Upozornění pro všechny strážidla působící okolo Větrovské zdi a následného plotu při cestě ke Strojmetalů /týká se i přepadávacích mužů/: po dobu přehlídky si dejte pohov. Zdena Křivanová se přiznala, že se v noci cestou z požární zbrojnice domů strašně bojí.

Bl.č.156/87